نویسنده:پوهندوی آصف بهاند
تاریخ:۲۰۱۵/۰۳/۰۷

چيغې وهو د مارچ اتمه ده نن

څوک به يې واوري؟

بيا د مارچ اتمه ده، د ښځو نړيواله ورځ. قلموالو او فرهنګيانو به چا قلمونه تيره کړي وي او چا به ګوتې تکړه کړې وي، ، سپين کاغذونه به يې کوټه کړي وي، يا به يې په خپلو کمپيوټرونو کې يوه ځانګړې صفحه پرانيستې وي چې د ښځو له پاره، د مارچ د اتمې له پاره يو څه وليکي او په لوړه غاړه ځانته قناعت ورکړي چې دا دی ما خو د ښځو د نړيوالې ورځې په وياړ يو څه وليکل ، خپل حق مې ادا کړ، نور نو دنيا ګل ګلزار ده، هر څه سم دي، ښځې هم په همدې مقالو له غم او رنځ نه خلاصې او آزادې شوې او...

زه هم له دغې يادې ډلې نه مثتثنا نه يم. بيخي همدغسې يو شی يم، خو زما توپير له ځينو سره په دې کې دی چې يو خو د دې ورځو د لمانځلو شوقي نه يم، دعمل پلوي يم. او بل دا چې زه له نورو سره د خپل نظر توپير په دې کې وينم چې هر کله مې ويلي او اوس هم وايم چې:

دوستانو!

ـ د مارچ اتمه مه لمانځئ، چې کور ته لاړئ، ښځې ته ښکنځل مه کوئ،

ـ د کور او ژوند د هرې ملامتيا پېټی د ښځو پر اوږو مه باروئ،

ـ په ښځو نمايشي فوټبال مه کوئ، لږ انساني آزادي ورکړئ،

تير کال هم په همدې ورځ ما دې موضوع ته همداسې اشاره کړې وه:

«هرکال چې د ښځې ورځ، د مور ورځ او يا په ښځو پورې اړوند بله کومه ورځ رارسيږي او يادېږي، ما ته دغولولو، تيرايستلو او پر ښځو باندې د ترسره شوو او روانو ظلمونو د انځورولو له پاره د لغاتو لښکر را روان وي او راته وايي چې دا دی مور تياريو، مور وکاروه، د دې موجود«ښځګلي» دغه اوسنی حالت وربانديې انځورکړه او ...»

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/bahand_a_mubarak_de_march_atema.pdf

زه يې داسې انګيرم چې په دې يوه کال کې چې تير شو(د ۲۰۱۴ کال د مارچ له اتمې تر نن پورې) مور نه يوازې د ښځو د حقونو په برخه کوم مثبت بدلون نه دی راوستی، بلکې که څه پټ نه کړو او په رښتيا له ښځو سره خپل کړه ميدان راو باسو ، نوښکاره به شي چې له نورو وختونه په دې تير يوه کال کې زمونږ د بدو کړو تله نوره هم درنه شوې ده او هغه څه مو کړي دي چې اوس يې خپله هم بيرته ويلای او يادولای نه شو.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له مونږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خير و لولئ

میډیا ته که لږ سر ور ښکاره کړئ،له ښځو سره د شوو بدو کړو تله دومره درنه ده چې ښه یې په سلنه کې نه راځي. ځو مثالونه یا سرلیکونه او مثالونه به یې وګورو، بیا دې هر څوک خپله قضاوت ته کیني چې موږ څومره له ښځو سره ښه کړي او څومره مو بد کړي دي.

خپلو کړو ته په کتو سره، آیا موږ حق لرو چې ووایو:

افغان میرمنو او ښځو!

د مارچ اتمه، د ښځو نړیواله ورځ دې درته مبارکه وي!

نه،

زما له خوا خو نه ده،

موږ دا حق نه لرو چې ښځو ته دا توري د درناوي په توګه وکاروو. ښځه به وایي چې: له دې مبارکی نه دې زه تیره یم، وهه مې مه، ښکنځلې مه راته کوه، مور پلار مې په بده مه یادوه او...

زموږ په ټولنه کې تریخ واقعیت دا دی چې ټول پوهیږي چې موږ له ښځې پیدا شوي یو، زموږ د ناتوانی، ځوانی، زړبودی او هر ډول حالت خدمت، د مور، خور وریندار او میرمنې په نامه،همدې ښځې کړی دی او کوي یې خو...

که د اولاد ځیره هسې لږ ستړې او نیولې ښکاره شي، دمور زړه ورسره ستړی وی او نیولی وي، رپیږي چې اولاد ته یې څه ور پیښ دي؟ او...

خو له دې ټولو خبرو سره سره، ښځې ته د دویم لاس موجود په سترګه کتل کیږي او د «ښځه یا په کور یا په ګور» مساله که په خوله ونه وایو، د ذهن په دهلیزونو کې خو مو دغه ایدیا ښپیلی غږوي. دا ځکه چې دا ایدیا مو له ټولنې نه اخیستې ده او په همدې فکري دایره کې را لوی شوي یو. په همدغه حساس ځای کې دی چې د ښځې په برخه کې روڼ اندي او مسول قلموال باید له دې فکري دایرې پښه دباندې کیږدي او و وایي: نه، نه ښځه په کور او نه ښځه په ګور، بلکې ښځه د ژوند ملګرې او مور، بیا نو که کور هم وي د خدای رضا به وي او که ګور هم وي د خدای رضا به وي، او د خدای دا رضا به نه یوازې د ښځې له پاره وي، بلکې د نر او ښځې دوا ړو له پاره به وي.

که یې د تیر کال د مارچ له اتمې نه را ونیسي بیا تر دې مارچ پورې او لکه د چا خبره ټول او ترازو یې کړي، هغه نصیحتونه، عذرونه، توصیې، انتقادونه او ... چې تیر کال په همدې ورځ شوي وو ، که له ښځو سره خپل چلن د هغو په آیینه کې وګورو،نه یوازې دا چې د افغان ښځې په عیني ژوندانه کې د ښیګنې پر لوري بدلون نه دی راغلی، بلکې منفي اړخ یې غوړیدلی او چاق شوی دی.
د نړۍ په ټولو برخو کې د دنیا څه نا روا او ظلم چې دی ، د افغان ښځو په برخه لیکل شوی دی. کیدای شي شل سلنه د میډیا دایرې ته رسیدلي وي او نور یا عمداً او یا د نا پوهۍ او بې خبرۍ له وجې او یا د ځان سانسورۍ له مخې د میډیا له ستوني نه وي را وتلي او د ښځو په حق کې په سل ګونو زره نا رواوې پټې پاتې وې. زه به یې یو وارې بیا ځو بیلګې در په یاد کړم، ستاسو خوښه چې ملامتوئ مې او سلامتوئ مې:

ــ د پغمان ډله ایز جنسي تیری (بي بي سي)،

ــ پر پنځه کلنې نجلۍ جنسي تیری (بي بي سي)،

ــ پر خپلې لور باندې جنسي تیری (روهي)،

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

ـ جسد بی سر زن جوان از غرب کابل پیدا شد (گران افغانستان)

ـ دایکندي کې سړي د خپلې ښځې پزه پرې کړې (بي بي سي)

ـ مردی در ولایت بغلان لب های خانمش را برید(گران افغانستان)

ـ مردی در ولایت هرات ، همسرش را با بیل کشت(گران افغانستان)

او په سلګونو داسې نور بېلګې.

زموږ په هیواد کې چې له ښځو سره څه شوي او څه کیږي، هر څوک له خپلې کړکۍ ور ته ګوري. څوک یې ملامتیا د ټولنې په وروسته پاتې والي ور اچوي او څوک یې د جګړې اور او باد ته سپاري، خو یو نمونه له یوه بل هیواد نه:

په لویدیځ کې که یو نارینه یوې ښځې ته لاس ور واچوي، نو له سختې سزا سره مخامخیدای شي. د ۲۰۱۴ کال د اګست په اولسمه نیټه میډیا دیوې پیښې ګزارش ورکړ چې یوه پاکستاني یوې ښځې ته په لاس اچولو اوه کاله د زندان سزا ور په برخه شوه.

«د بریتانیا په ستوک انډ ترینټ ستفوډشایر ښار کې یوې محکمې دا پاکستانی په دې خاطر په ۷ کاله کوټه قلفي بند محکوم کړ چې یوې نجلۍ ته یې لاس اچولی و.

د پاکستان د ګوجرات دغه ۳۱ کلن ځوان ته دومره سخته سزا په دې خاطر ورکړای شوه، چې ده د سږ کال په اپریل میاشت کې په یوه کلب کې د یوې شپاړس کلنې نجلۍ د ښکلولو او دوه ځلې هغې ته د لاس اچولو هڅه کړې وه.»

http://www.taand.com/archives/29548

د ښځو د حقونو په ځای کیدل او مراعاتیدل ، نه د ښځو وزارت په جوړولو کیږي اونه هم د کومې بلې چوکۍ په ورکولو. زه یې داسې انګیرم چې د ښځو د حقونو مراعاتیدل او احترام لومړی له یوه شخص نه پیل کیږي، بیا له کورنۍ نه او بیا همدغسې وړاندې تر ټولنې پورې . تر څو چې موږ د ښځو پر وړاندې خپل فکري لوری بدل نه کړو او په ذهن او ضمیر کې ښځه ونه پیژنو، نه د ښځې مقام پیژندلای شو او نه یې درناوی کولای شو.

د افغانستان په ټولنه کې پر ښځو باندې تیری، ناروا او ظلمونه په هیڅ ډول تورو او کلماتو نه شي بیانیدلای.

پای

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولـئ